

Gaat de virtuele wereld het overnemen van de echte wereld in de logopediepraktijk van nu? Zo'n vaart loopt het niet. Maar volgens logopedisten Esther Ottow en Willemien Bierman bieden apps voor mobiele telefoons en tablets wél een welkome aanvulling op de behandel mogelijkheden van kinderen met een taal-communicatiestoornis.

Werken met apps geeft meerwaarde

Sinds de introductie van smartphones en tablets in Nederland is het aantal gebruikers ervan explosief toegenomen en zijn er steeds meer apps op de markt gekomen. Een app (mobiele applicatie) is een programmaatje op een smartphone of tablet, zoals de iPhone en iPad. Met een app kun je hieraan eenvoudig extra functies toevoegen waardoor je mobiele apparaat ook te gebruiken is als multifunctionele communicatieapparatuur. *Willemien Bierman* is logopedist en communicatiedeskundige bij Koninklijke Kentalis. Zij traint onder andere leerkrachten en logopedisten bij het gebruiken van apps in de klas of bij de logopedische behandeling. “Apps zijn vooral voor kinderen uit het cluster 2- en 3-onderwijs een prima ondersteunend communicatiemiddel”, vindt Willemien.

Willemien Bierman.

Interactief

Waarom zou je apps gebruiken? “Ten eerste kun je dingen laten zien”, legt Willemien uit. “Voor kinderen met een taalstoornis of een autistische spectrumstoornis is dat vaak prettig, want zij zijn bij uitstek visueel ingesteld. Gesproken instructie gaat al gauw langs hen heen. Met een app met plaatjes in combinatie met woorden, zinnestjes of gesproken tekst kun je bijvoorbeeld stapje voor stapje een

activiteit in beeld brengen. Zo bied je op een andere manier structuur aan. Verder kun je kinderen die weinig taal hebben de mogelijkheid bieden om hun ervaringen op school of tijdens de behandeling via de tablet te delen. Thuis, of op school met andere kinderen. Apps zijn ook interactief. Je kunt erop klikken waarna er iets gebeurt. Er wordt bijvoorbeeld iets gezegd of er klinkt muziek. Je kunt ook iets inspreken en dat vervolgens weer terughoren. Dit alles stimuleert taal enorm.”

Van elkaar leren

Hoe het allemaal in de praktijk kan werken, vertelt *Esther Ottow*, logopediste bij Auris Zorg Behandelgroep

Woerden. “Ik werk met kinderen in de leeftijd van 2,5-4 jaar. Ik gebruik een iPad die ik inzet om bepaalde leerdoelen te bereiken. Apps zijn voor mij een leermiddel en geen speeltje of beloning. Je kunt apps gebruiken voor allerlei doelen, zoals articulatie, leren lezen, beurtgedrag, zinsbouw of woordenschat. Zinsbouw oefen ik onder andere met ‘Myplayhome’, een app met verschillende poppetjes. Je kunt dan een woordje of zinnetje herhalen door de poppetjes om de beurt iets te laten doen. Voor woordenschat gebruiken we in de groep ‘Met woorden in de weer’, waarbij ik bijvoorbeeld ‘Bitsboard’ inzet om woordjes te herhalen. Met deze app kun je je eigen ‘board’ maken met

“APPS KUNNEN NOOIT HELEMAAL BESTAANDE THERAPIEËN VERVANGEN. MAAR HET IS WEL EEN BELANGRIJKE AANVULLING”

precies de woorden die je wilt oefenen. Bijkomend voordeel van deze app is dat je zelfgemaakte boards ook weer kunt delen met andere logopedisten. Zo hoef je niet steeds opnieuw het wiel uit te vinden. Dat scheelt ook veel tijd.” Ook Willemien ervaart positieve ontwikkelingen uit de praktijk. “Eén van mijn cliënten, een meisje met dyspraxie, kon door gebruik te maken van ‘My Pictures Talk’ buiten het hier en nu communiceren. Ze maakte foto’s en video’s van wat ze beleefde en zette dat in deze app. Op deze manier kon ze haar ervaringen van school en van thuis delen met haar omgeving. Hierdoor bloeide ze helemaal op.”

Esther Ottow.

Criteria

Apps op het gebied van taalstimulering zijn er genoeg. Maar hoe weet je wat bruikbaar is? Willemien: “Speciaal daarvoor is de site Logo-apps ontwikkeld. Deze site is in eerste instantie gericht op logopedisten die aan de slag willen met apps bij hun behandeling. Maar ouders en andere hulpverleners maken ook gebruik van deze site. Logo-apps biedt een overzicht van apps, per doel en leeftijd gerangschikt. De apps zijn kort omschreven. Bovendien kunnen gebruikers deze van een beoordeling voorzien. Zo krijg je

een indruk van de mogelijkheden van een bepaalde app. Een goede app voldoet in elk geval aan drie criteria: hij is inzichtelijk, bevat geen overdaad aan informatie en is gemakkelijk op maat aan te passen.”

Extra investering

Een paar kanttekeningen bij het gebruiken van apps zijn op zijn plaats. “Voor sommige kinderen werkt het niet”, zegt Esther. “Er zijn kinderen die zó in het gebruik van de app opgaan dat ze hun omgeving vergeten en dan juist niet communiceren. Ik bekijk dus altijd per kind of apps geschikt zijn. Verder betekent deze manier van werken echt een extra investering in tijd. Dat moet je willen én kunnen.”

“Je moet ook voorkomen dat een kind straks alleen maar weet wat een appel is op een foto”, vult Willemien aan.

“Voelen en vastpakken zijn net zo belangrijk. De virtuele wereld kan én mag de echte wereld natuurlijk nooit vervangen.”

Toekomst

Toch verwachten zowel Esther als Willemien dat het gebruik van apps in de praktijk van logopedisten, leerkrachten en ouders alleen maar zal toenemen. Willemien: “De vraag naar cursussen en scholing op het gebied van de toepassing van apps en tablets is enorm. En de mogelijkheden zijn nog lang niet uitgeput. Je kunt ouders via de tablet nog veel meer betrekken bij de behandeling van hun kind. Bijvoorbeeld door hierop te laten zien wat je doet. Apps kunnen nooit helemaal bestaande therapieën vervangen. Maar het is wel een belangrijke aanvulling die je zeker niet wilt missen!”

JOKE VAN DER LEIJ

Apps-topvijf

1. Small talk oral motor; Phonic Studio; -mondmotoriek en spraak
2. Bitsboard; -woordenschat
3. Mystores; Toddler Seek and Find; Myplayhome; -taalstimulering
4. Whats that sound; Lexico Sounds; -gehoor
5. My Pictures Talk; First-then; -communicatie

App-websites

1. logo-apps.nl
2. eduapp.nl
3. geekspl.com
4. LinkedIn-groepen: iPad for Speech & Language therapy
Apps voor logopedie en spraak-/taalstimulatie